

NIE-zrównoważony rozwój turystyki w górach

Pracownia zaprasza na prezentację „Wpływ turystyki masowej na dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Karpat. Raport z monitoringu zagospodarowania i wykorzystania turystycznego polskich gór”, która odbędzie się 12.12.2006 r. w siedzibie PKE w Krakowie.

Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot zaprasza na prezentację Raportu „Wpływ turystyki masowej na dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Karpat. Raport z monitoringu zagospodarowania i wykorzystania turystycznego polskich gór”, która odbędzie się w dniu 12.12.2006 r. o godz. 14.00 w siedzibie Polskiego Klubu Ekologicznego w Krakowie przy ul. Sławkowskiej 26A.

Wydany przez Stowarzyszenie Raport wskazuje na to, że:

- połowa gmin karpaccich leżących na terenach najcenniejszych przyrodniczo, planuje przedsięwzięcia turystyki masowej powodujące bezpowrotną degradację środowiska przyrodniczego
- brak jest strategii zagospodarowania turystycznego Karpat
- łamane jest prawo krajowe i wspólnotowe w zakresie: ochrony środowiska, ustawy o dostępie do informacji publicznej
- zupełnie pomijany jest głos społeczny, nagminnie bezprawnie odmawia się organizacjom społecznym dostępu do informacji o środowisku i udziału w procedurach administracyjnych.

[Pełna treść Raportu](#)

Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot od grudnia 2005 roku do sierpnia 2006 roku przeprowadziło monitoring, który objął swym zasięgiem:

- kierunki wykorzystania turystycznego obszaru polskich Karpat,
- stopień zagospodarowania terenów cennych przyrodniczo na tym obszarze,
- zgodność planowanych i realizowanych inwestycji turystyki masowej z wspólnotowym i krajowym prawem ochrony przyrody.

Szczegółowym monitoringiem objęto ponad **220 instytucji** odpowiedzialnych za zagospodarowanie przestrzenne, ochronę przyrody oraz realizację turystyki, takie jak: **142 urzędy gmin i miast, 20 starostw powiatowych, 6 karpaccich parków narodowych, 13 parków krajobrazowych** z terenu Karpat, **35 nadleśnictw, Wojewódzkich Konserwatorów Przyrody, Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych.**

Światowa Rada Podróży i Turystyki (WTTC) i Światowa Organizacja Turystyki (WTO) wspólnie z Radą Ziemi (CE) stworzyły międzynarodowe zasady zrównoważonego rozwoju turystyki, które brzmią następująco:

1. Rozwój turystyki ma przyczyniać się do zachowania zasobów przyrody oraz ochrony rodzimej kultury społeczności lokalnych.
2. Rozwój turystyki w regionach powinien dokonywać się przy udziale ludności miejscowej, począwszy od etapu planowania; powinien też kreować nowe źródła dochodów miejscowej ludności.

Wyniki monitoringu przedstawione w Raporcie jednoznacznie wskazują, iż obecny sposób wykorzystania turystycznego polskich gór w żadnej mierze nie przystaje do ogólnoswiatowych zasad.

Rozwojowi turystycznemu w górach brak jest spójnej strategii i realizuje się go w sposób chaotyczny i nieprzemysłany, preferując inwazyjny model tzw. zrównoważonego rozwoju

gór, poprzez ich intensywną zabudowę, głównie na użytek narciarstwa zjazdowego, niejednokrotnie nie przestrzegając przy tym prawa. Warto przy tym wziąć pod uwagę fakt, że istniejąca już, dość mocno rozbudowana, sieć stacji i wyciągów narciarskich jest w stanie zaspokoić potrzeby tych narciarzy, którzy nie wybrali pobliskich słowackich czy austriackich stoków.

Stworzony przez naukowców model optymalnego udostępniania terenów, zakłada wyznaczenie obszarów, najdogodniejszych dla każdego z typów turystów, z uwzględnieniem konieczności zachowania wartości przyrodniczych. W ramach tzw. strefowania, na terenach turystycznych wyznacza się obszar o wyjątkowej wartości przyrodniczej i krajobrazowej, który podlega ograniczeniom zagospodarowania; kolejno, obszar dla realizacji bardziej masowych i inwazyjnych form rekreacji, by następnie stworzyć strefę o funkcjach typowo gospodarczych. Niestety model ten w Polsce nie ma zastosowania.

Polskie góry mogą być wspaniałym miejscem dla coraz liczniejszych wielbicieli turystyki przyrodniczej czy krajobrazowej. Nikt nie sprzeciwia się narciarstwu, gdyż każdy ma prawo realizacji własnej pasji, ale powinniśmy nie dopuszczać do bezmyślnej lokalizacji tego typu przedsięwzięć w miejscach, które są ostojami ciszy i piękna dzikiej przyrody

podsumowuje Iwona Kukowka ze Stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich Istot

Raport pokazuje konkretne przypadki łamania prawa i niszczenia przyrody, takie jak prowadzona niezgodnie z krajowym i wspólnotowym prawem ochrony przyrody rozbudowa kolei linowej na Kasprowy Wierch, która jest obecnie przedmiotem śledztwa Komisji Europejskiej. W Beskidzie Sądeckim planuje się budowę wielkich ośrodków narciarskich i wielohektarowe wylesienia na terenach objętych ochroną w postaci ostoi Natura 2000, na których obowiązuje zakaz realizacji tego typu przedsięwzięć. W Bieszczadach promowana jest budowa wielkiego ośrodka sportów zimowych na stokach połoninowej góry Jasło, również chronionej przez sieć Natura 2000 i park krajobrazowy. Z inwestycjami narciarskimi planuje się również wejść w najcenniejsze rezerваты przyrody znajdujące się na terenie Babiogórskiego Parku Narodowego, będącego Rezerwatem Biosfery UNESCO.

Zadziwiające jest również ignorowanie głosu społecznego poprzez jednostki administracji państwowej. W ramach Raportu pozyskano szereg dowodów o bezprawnej odmowie dostępu do publicznych informacji, informacji o środowisku oraz o zamkniętych - a wymagających społecznego udziału - procedurach. W związku z zaistniałymi faktami zaskarżono szereg bezprawnych poczynań aparatu administracji na szczeblu od Wójta do Komisji Europejskiej. Próbowano włączyć postulaty ochrony przyrody w plany zagospodarowania gmin karpackich. Wyniki Raportu zostały przedstawione w ramach tworzenia i implementacji Konwencji Karpackiej - międzynarodowego prawa zrównoważonego rozwoju i ochrony Karpat.

Osoby kontaktowe:

Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot
ul. Jasna 17, 43-360 Bystra k. Bielska Białej
Iwona Kukowka, e-mail: iwona@pracownia.org.pl
tel: 33 817 14 68